

علوم غزته سي

العدد - ١٨

نظام جدید

سلطان سلیم ثالث رحمہ اللہ تعالیٰ

(۱) برپادشاہ تبعیتدن اعلا صورت حکومت
یوق در۔ اگر عاقل و حکیم پادشاہ اولور۔
بر فردریقک پروسیا و بر پترونک روسیہ ہ
وسلیمک عثمانیہ و یردیکلی نظام و تجدیدی بشقہ
بر صورتہ حکومت و بر شکلہ جمہوریت و یرمشن
اولدیفنی تاریخ کوسترمیور۔ نہ عجب درس در
نہ چارہ کہ مادر زمین اولیہ حکیملری پک سیرلک
طوغوریور۔

محمد علی دخی بوسیرک کلانلردن در۔
محمد علی مصرہ بر حالہ مالک اولدی کہ مصر چوقد
خیول بلانیای ارنبور اید پایمال و پریشات

وَمَصْرَ بَطْرَيْنِكَ عَاكِرٍ وَحُشْرَاتِيْدٍ رَعَايَا بَارِبِلَايَا
 التَّنْذَهُ اَزْيَلُوبٍ مَمْلَكَتِ خَرَابِيْ بَصْرَهْ دَن نَشَاتِ
 اَوْلَشِيْدِي ... مُحَمَّدَ عَلِيْ اَوِيْدٍ بِرْخَرَابِيْهْ اَوْنَشِ
 يَكْرِيْ سَالِ ظَرْفَنْدَهْ بِرْقُوْتِ وِپَرْدِيْ كِهْ دَرْتِ بَشِ
 يُوْزِ يِلَلِقِ بِرْ دَوْلَتِكَ قُوْتَنْدَهْ غَالِبِ كَتِيْرْدِيْ
 مَمْلَكَتِيْ اَوِيْدٍ بِرْ چَرخِ نِظَامَهْ رِبْطِ اِيْلَدِيْ كِهْ ۶ مَصْرَدَهْ
 مُحَمَّدَ عَلِيْ نَكْ قُوْرْدِيْنِيْ چَرخِ نِظَامِ اسْمَاعِيْلِ پَاشَايَهْ
 قُدْرِ كَلَانْدَرِ بُوْزْمَنْدَهْ چَالِشْمَشْدَرَايَكُنْ قَطْعَا سَكْتَهْ
 لَنْدِيْ ۷ دِيُوْ بَرْكُوْنِ سَامِيْ پَاشَا بِكَ تَقْرِيفِ
 اَيْمَشِيْدِيْ

(۷) هر دولت اسلامی اعلاء توحید ایلک
 نامیلہ جہاد ایدرک ظہور و تشکل ایدوب
 بونامی تشریف ایتدیکي مدبجہ دولتی اعلاء
 ومملکتی توسیع ایلد ترقی ایتدی
 وقتاکہ ترقی ایتدی ممالک وسیعہ ده صاحب
 اولدینی نعم لینہ یہ مستغرق اولدی

او حالده اعلاء توحید پیرینه استراحت قائم اولوب
 غزاء و جهاددن تقاعد ایلدی . اشته خارجه ده
 مترصد فرصت اولان اعدای داخله کی تلذذ و استراحت
 ایچرویه دعوت ایتدی . دشمنلر بردعوت اجا بستله
 اوستغرق نعمت دیارینی تفریق و عاقبت دولتی
 محو ایلدیر . هجرتدن اعتباراً یدی یوز سنه طرفنده
 یوز اون دولت و بیک ایکی یوز اون پش نفرملوک
 اسلامدن اوله رق کچدی هر بیزیک داعیه ظهوری
 اعلاء توحید اوزره جهاد و باعث انکاسی مستغرق
 راحت اولفله جهاددن تقاعد ایدی
 حاجی خلیفه ^۱ فن تاریخه متعلق امور کلیه و اکثریه ^۲ سنده
 دیرک ^۳ هر شخصک علامت شیخوخه صاج و صفاته
 آقلنی اولدیفنی کی هر دولت اصحابک تربیته میلی
 نشانه انخطا طور زمان و قوف انقضاسندن
 صکره زینت و رفاهیهته اعتناء ارتار وضع قدیم
 مهجور اولوب هر کس توسیع دائره شان و عنوان
 اتمک باشلار . و کتد کجه اولاسط نایس میسکینه

ولباسده ملوک مشارکت مرتبه سه قریب اولور
ذوق و راحت عرف و عادت اولفله و حال حرب
حضور حضری کدر سفر اوزره ترجیح ایدرک حراست
مملکت که مستلزم انواع محنتدر فوت اولوب
جمعیت اعتباریه زوال بولور ۴

ابن خلدون دخی بوید یا زمشیدی
دولت عثمانیه دخی ترقیسه و تدینیسی بوقاعد

دن خارج دکلدر

شوید که ییغنی قرن هجرت ابتدا سنده ظهور ایله
دولتی تشکیل ایدن عثمان غازی (رحمه الله تعالی)

ومؤخرآ آنک ارلادی اوچ قرن مدت غزاه و جهاد

ایله مشغول اولوب کند یلرینه راحت کی عدو

پیدا ایتمشلردی سلطان سلیم ثالث

روسیه قارشو حرب اعلاننامه سنده دیمشیدی که

۶ بنم اجداد عظامم بو مملکتی وزیر و رجال

واوجا قوکه و صنوف عکریه نیک غیرت اسلامیه

اجرا و کوکل برلکیده اتفاق آراء و اطاعت

جلد ناک د ب ۱۹ علوم عربیہ ک ۱۰۴۷

ودین مبین پرلندہ دشمن قارشونده ثبات
ومتانتدیرہ کفر و ضلالتدن تطہیر و تحزیر ایشدگ
• شوارچیوز سنہ ظرفندہ قطعات ثلثہ دن معروف

والک مہمور برلبرہ صاحب اولدیلر آسیادن جمیع

اناطولی ایدہ کردستان وارمینہ صغری ایدہ کرجستان

ودیار شام ایدہ عراقین یعنی عراق عرب و عجم

وبالجمہ جزیرۃ العرب و باب المندب ایدہ عمان

وافریقادن اقلیم مصر ایدہ ایالت حبش و سودان

والکای برقدن تونس و طرابلس و جزایر تونس

واوروپادن بالجمہ روم ایلی و مورہ و بحر ہندیک

سراخلیلہ دالماسیا و ممالک بوسنہ و صرب واردل

و بحار و برفانیا و افلاق و بغدادان ایدہ بوجات

وبالجمہ صہارای وسیعہ سیدہ قریم و اطراف بحر اراق

واراضی قبارطی و چراکدن اقصای طاغستان

حدودنہ واریجہ مالک اولدیلر

اشتہ بیک تاریخندہ دولت عثمانیہ تقریباً یتش

مليون نفوسى اولان شومالکده امرینہ یوردتدی

نه سبب ایلد — قلیچی قیننه صوقماق ایلد .
 شبهه می وارک ارچیوز سنه دن زیاده دائما محاربه
 مرابط بولان برملت البته حیل و خدع حربیه لی
 دخی اوکرنش و غازیلری اوزمانک الگ منتظم
 عسکری اولش لرایدی

اون برنجی قرنده دولت عثمانیه جهادک اجل دوشکی
 اولان پترراسته افتاده و ذوق و صفایه طالوب
 کدر سفرون آزاده اولدی قالدی قلیچار ^{ندی} پاملا
 قانلد کشدی خصوصا ۱۰۵۷ تاریخنده باب
 حرب و قتال مندا اولوب تام اوتوز سنه
 عثمانلیلرده حرب دلاالت ایدر کلمه بیلد نطق اولمادی
 اشبر اوتوز سنه که همان بر بطن دیمکدر کلمه
 جهادی ورد زبان ایتش اختیارلری آشیردی
 و کجخلری فکر ذوق و حضور ایلد یتشدیردی
 ۱۰۸۷ تاریخنده باب حرب آچلدی اما بویکی
 یتشملر اویده راحتزلقدن بر ذوق آلامادیلر
 اشته اولوقدن انهر زامه باشلادیلر بویونه انهر زام ^{کندی}

وسليم ثالثك بد دولت عثمانیه برحالت رذیه به
 تنزل ایتدی که دولت افلاق ویوده سی خائن
 ایلاندی بی و بغداد ویوده دهی حیل کاب
 الکاندی عزل اید لرینه علقو واسکرلتی
 نام صادقلی نصب ایتدیکی وقت روسیه سفیری
 زکری مترجن وضعله باب عالی به کلوب اشتر
 دیو پای انداز و درلودرله غریو اید علی بلار
 الناشن ولوله ساز اوله رق رئیس افندیلت
 (که خارجه ناظری دیمک) او طه سی اوکنده براسکملیه
 قعود اید دیدی که

۶ بزدن استیدان اینکیزین افلاق و بغداد
 ویوده ده لرینی تبدیل سزک نه حد و وظیفه کز ایدی
 بونه دیمکدر و شمدی ینه اولکیلری مقاملرینه
 اعاده ایدرسکز والا اون بش کونه قدر بر او بجر
 هجومله دولتمز دیدیکلری قونیه و نشام دیارلریه
 حیرت ایدوب ممالککزده امپراطور فرمانلری
 نشر و اجرا ایلله عند مزده صوایچمکدن اسهلدر

سنی شمدی یه دك عضا مروتزدن و بعضی كونه
بیع و شراء معامله سنه لزومكزدن ناشی ابقا و ایدرز

والاشوید ایدرز بویه ایدرز

تاتارلك تازیانه تنگیلی ایله مقرر و محقر بالقی
روسه نك ایلچیسی عاصم افندینك سرمد تعبیری

اوزره ؟ بر حرفه تحمل ایلمك بنی آدم دكل بهاسه
و حشرانك وسع حوصله سنه کفایتش پذیرامكان

اولیه حق بکلردوز هرزه و هذیان جانسوزش
ایدرك باب عالی بی شر و شور ایله مالی ایلدی

ینه مومی الیه عاصم افندینك تعبیرنجه
؟ وکلای دولت اولان لچه دینلے یادکارلر

و باجمه رجال باب عالی مرقوم ایلچی یه اکیلرلک
بوکیلرک تکاپو و شتاب ایدوب اوطه یه یاخوده

یوقارویه قدوم بیورمالری باینده نیاز و مدهاندلر
ابراز ایلدکجه غفلت و رعوتی از دیا و ایدردی

نهایت دلخواهه اجرا ایتدیرمدکجه اسکمه دن قیام
ایلدی مومی الیه دیرک ؟ بو عبیدی نوا

سوق قضا اید اول کون حسب الاقتضار باب علامه
بولندیغیم حبیبه ملهون مسفورك قول و فکلی
بالنفس مسموع و منظورم اولدی «
بربطنده برملت چورییه بیدجکنا اینا تمق
استیاند اشبر مقالة ثانیه دن درس الابیورلر
لکن بودرس توجه بر دولت عثمانیه نك تدنیسی
قیمتینه اوتوردیغندن پك قیمتلی اولدیغنی دخی
فراموش اولنما مالی در .

(۴)

فجیان الله اول تاریخده که دولت عثمانیه
باب حرب و قتال منداولشیدی اغن کشت
پروسیا قرالی فردریق اول نظام عسکری ایجاد
ایلمشیدی .

برنجیه زماندر نصارا دولتری ملماندرک قلوبنده
رابطه ^{جوان} اولان اعلا ترحمیده قارشو کاه اعلا صلیب
و کاه حب وطن نامیده عسکرلرینه رابط ویرمک
استدیلر ایدیبه قوم اوزرینه تمیل طوطدیرامادیلردی

ابسته بوعدم رابطه به مبنی خربستیان عسکری اوتدنبور
 اسلام عسکرینه اعنی شهادتة تشنه اوله رف
 سرباز میدان و غاء ارلان فداکارله مقاومت
 ایده منزلردی تاکه مرقوم فردریق اختراع ایتدی
 حبل نظامه عسکرینی ربط ایلدی و بورابطه
 اید ارغلی فردریق کبیر نچه دولته غلبه ایتدی *

* عاصم افندی تاریخنده نچه به غلبه ایدن فردریق ایلله
 نظام عسکری اختراع ایلان فردریق اکیسینه فردریق
 نامیده برکیمه دن عبارت ظن ایتدی

فردریق اختراع ایتدی دینلان نظام عسکری به مورخین
 عثمانیه اختراع نظریه باقما یوب عثمانیه نکه غفلت راحتله
 ترک ایتدیکی اسکی نظامی اوروپا لرلر استقامت ایتدی
 فقط نظام عثمانی نامیده قبول تعصبلرینه طوقد یغندک
 فردریق نامه قبول ایلدیله دیو ادعای ایدرلر و برادهای
 نچه جزالردن قونت قورقونک فن حرب کتابنده ایراد
 ایلدیکی مقالاتدن استدلال اید اثبات ایتدی استرلر

جلد ثانی - دین ۱۹ علوم عربیہ - ۱۰۴۹

بہ رابطہ مسئلہ سنی شرح من مرادم ^۱ نظام
جدید ^۲ دیگر تعبیر ^۳ نظام اوجاغی ^۴ نہ در بوند
حقیقتی میدانہ حیقارمنہ تصدی ایدرم
بہ نظام جدید کہ فردیق اختراع ابتد شونڈن
عبارت کہ عکری عاداتا جامد برماکنہ منزل
سندہ قوللائق در . اما عکری مثلاً فردیقی پایادن
ماذون و ما مور حکمدار طانیہ جق مش مثلاً
پادشاهی پیغمبر پوستندہ اورتورایور اعتقاد ایتمیش
وارسون طانیہ سون ایتمسون شہادت عقیدہ کی
منحل اولاجقش وارسون اولسون چونکہ بہ نظام
کورہ تفنک عکرا لندہ فصل ارادہ سز برماکنہ
ایسہ عکروخی ضابطہ لندہ حسب النظام بہ ارادہ
ماکنہ کنی در اویدہ ماکنہ کی دیہ جکر ییہ جک قالق
دیہ جکر قالقاجق آرشی دیہ جکر کیدہ جک
راحت طور دیہ جکر طوراجق آتش دیہ جکر
اتاجق اولدیرہ جک یا اولہ جک بویہ برماکنہ
حریت واختیار یوق کہ عجبا نہ اعتقادہ در دیوخب

حاجت اولسون .

سلطان سلیم ثالث شونظام جدیدی قبول ایتمزک
اقدام عکراسلام غزاد و شهادت اعتقادنه
ماکنه کبی باغلانمش ضابطه مطیع دکلای ایدی
— کبی براعتراض وارد خاطر اولور

اوت ارید ایدی لکن یوقاروده اشارت
ایتدیلمز بیگ تاریخندن صکره نه اواعتقاد
قالمشن نه ده ارید ملهات .

۱۷۰۷ شوالنده یکپیریدر دین صحراسنده دشمن
قارشوسنده اغاری اولان کلهجی عثمان اغانک
چادرینه هجوم ایدوب غیمگاه همایون اوزره حمله لرینه
متابعت وارد و اموالنی یغما ایدوب طاغلمفه
معیت تکلیف ایلدکلرنده اغای مرقوم

۹ یولداشلا و جاعمز اطاعت اوجاغی اولمفلر
بوکارنا هنجاردن فراغت یول وارکانمزه کوره
لازمه عبودیتدر « دیمسی حواله سکین
ایله مفدور اولماسنی مستلزم اولمشیدی

اردوده ایتدك ادبزلك براتقادقن صكره
 قچارلركن چرخه جی چركس پاشا له طاقید
 یوریش ایدوب کیچ جگهری کیری بئنی ضابطه
 مبارتد ۶ دشمن دینه اجه مقابله اشنا سنده
 بوصورتله اسات قنغ کیش وملتده جوازاده
 اصحاب دیانتدر ۷۰۰۰۰ دیو عمر (رضی)
 کی نطقدر ویردی ارانچی خان کافر بکتاشیده
 نه تأثیری کورلدی

حاصلی مادی نظام اید ماکنه کی عکرا ایبار
 ایتکدن بشق دولت اسلام ایچون برمدار
 حکومت قالمایشیدی

مجتبزی طوقالم . نیمچه دولتی فی القدییم عثمانیله
 کوردیکی قوتلر لرزان ایکن برده پرورسیا نظام
 جدید اید ظهور ایدوب غلبه ایدبنجه اوردخی
 ترتیب عکره مجبور اولدی یعنی پرورسیا
 نظامنه قبول ایتدی بعده روسیه بونظامی
 الدی نهایت جمیع اوروپا دولترینه سرایت ایلدی

آکلا شلدی که مملکت عثمانیه ده شرع حرب و روغبا
ملفا اولدیفنی تاربخدن اعتباراً اوروپا ده
نظام حرب دستور العمل اولوب عا کر نظامیه
موظفہ لرکؤ حال حاضر و آسایش ده خی آزمایش
حرب و پیکار ایتدیرمکی هر ایشہ تقدیم ایتشدیلر

سليم ثالث

۱۱۷۷ رحمت الله جلوس ایتدی .

دولتی نه حالده بولدی

داخلده نه مالیه ده پاره وار نه ده اداره ده شرع
ونظام . خارجه دن نیچه و روسیه مملکت
عثمانیه اورزیه یوریشلر نیچه بخاربه ده غلبه
ایدرب مغرور اولشلر . دولت قوه بریه سی
ایسه یکچیریلدن عبارت بوندلر بخاربه یرینه
کندی اردولرینی یغما ایدر کچدکلری بلاد ع
خراب ایلر میدان حربدن تفتک اتمان قاچار

بر طاقم دینسز ناموسسز چاپقین ادب سز بکتاشیک
ایدی . " بوزه بوزغونی " نه در اوحالی و امثال
لایقیده مطالعه ایدوب اسکی عثمانلیله دولته
اولش یکی عثمانلیله دیرلش اولدیغنی ایوج
آکلامالی بوزه بوزغونی شودر ۱۸۰۶ سی
ابتدا سنده سز عسکر ماچین دن ابرایل طرفنه
مرور و بوزه صوینی کپری ایله عبور ایدوب
معبر نهر دن اوتوز ایکی ساعت بعدی اولان
ریملاک ده محاربه یه طوتیشور طوتشماز بوخان
وخائف بکتاشیلر برال تفند آتمادن و بر سب
ظاهره مستند اولیه رق پراکنده دپریثاب
و فرارده بر برینی سبقت ایدرک اولار اولدی
یغما بعده اشای راهده اوغرادقلری یرلری
تخریب دافنا ایله بوزه نهرینه کلدیله اواره
کپری باقی اولما دیغندن عبور ممکن اولامیه جفتی
بیلورلردی اودینسز ادب سز رسوایلر غزا و شرها
قاچمق ایچون کندیلرینی صویه ائوب سرماییه حیاتلرینی

اسراف ایلدیلر . اشته قوه بریه بو .
 قوه بحریه یی ده تعریف ایده لم هانی ^{۱۱۶۳}
 اوزی قلمی روسیه شرندن محافظ ایچون قره
 دکره اجرا اولان یوزاللی پاره صغیر و کبیر دوشمنانک
 حال . بو یوزاللی پاره سفانده کی لوندا
 عمرنده سلاح قوللانماش و برار بجا بر طرفه
 چیقماش برالای عجزه و درد مند لردن عبارت ایدی
 بونری جبراً درلیوب طویلایوب هاییدی جهاده
 دیه رک کیده طولدیردیلر اوزی و قلیرون اوکلرنده
 روسیه دوشمناسیه تقابله صالیدیلر . بیچاره قمران
 دها برنجی آتاقده نصفی تلف اولدی اشته
 اوزی و قلیرون اوقت الدن کتدی
 حاصل کلام سلیم ثالث مملکتی بر حالده کوردی که
 نیجه لی بلغراد و اطه کبیری سلب و روسیه
 آق کرمان و بندر و کلی و اسماعیل و سنه بوغاری
 و آنا پی غضب ایتدی و پروجره مملکت
 قرقیده قرقیده کوچلکه باشلادی

اولوقت ار جاق اغالری یکپیری ادجاغندک مختلک نظام
اولوب تجدیده محتاج اولدیغنی اکلاماز لری ایدی —
اشته سلیم ثالث پابند اجرا سوز اکلازلرلک
فقدانی ایدی . هر زمان اویده در سوز اکلازلر ازیولنور
۱۲۷۷ تونس ده دستور تنظیم ارلنوب بودستورده
مطور قانونی تجاوز ایتیجه که دارا اولا بک علی
ملار الناس یمین ایتشیدی کورخواجه تکه سنجاغنی
قاپوب وحشرات اسواق ادکلرینه دشوب دستور
علیهن سرای امارته هجوم ایلدی
نه استرکز دیو حکومت مأموری طرفند بالمقاومه
سوال اولندقدده ار شخص ناساز دهان هرزه
وهذیان باز ایدوب غوث اکبر و قطب اعظمک
ید مددی ملوکک باشنده در ملوک هر نه نطق ایدر
عون قطب اید مقرون صواب وعدل ایکن وزراء
قانون یاپوب بکک امر حاکم و حکمنی قصر ایتدیلر
مخالف شرع شریف اولدیغندک دستورک المانی
استرز مضمهرنده باغیر وعصیان استمداد

ایچون ^۶مدد یا غوث الواصلین ^۷چاغرا ایدی
 ۱۸۸۶ استانبولده مجلس خاص وکلایده مصر
 اوزرینه عقد مشورت اولنوب خدیو مصر اسماعیل
 پاشا^۸ جانب سلطانییه مطاوعتی و تعهداتدن
 فسخه بریجه معاونتنی بعضی غرضکاران صورت
 خیاستده تزیور و تصویر صد دنده ایکن
 حاصلات عمرانک جرادی اعنی استانبولک شخصه سی
 و آلت فسادی شیخ سقیم فکر عقیمنده یکرمی
 آک ماهیه المیان اولاد نیزیب دن اون بیلک
 عسکر تصور و ترتیب ایدوب دریچه^۹ ممانشک
 دهان هرزه فشانندن ^{۱۰}دولتلیه مصره
 اون بیلک عسکر کوندروب آلتی اوسته کتیرر ^{۱۱}
 کبی هذیان جریان ویردی .

اشته بومقوله دندرک ^{۱۲}۱۹ ضمیر ^{۱۳}۱۸۸۶ با امر سلیم
 باب عالی ده مجلس مشورت عقد اولنوب رئیس
 مجلس طرفندن اوجا قلوب خطاباً ^{۱۴}۱۹ صدر اعظم
 روسیه ایدو صلی استیدان و شوکتو اقتداز بویله

مغلوبانه صلحی قبولدن نکل اید اعاده حرب امر فرماید
 بیوربیورلر اعاده حرب اولندیغنی تقدیرده نه وجهله
 حرکت اقتضای ایدر و شمدی یکچریلرک بودجهلره
 فتور و رخاوت و بلا جنک وجدال هریرده فرار و هزیمت
 و بلا اذن و رخصت رجعت ایلملرینه علت نه در
 شوکتآب افندمز جواب استر (۲) دیر جواب طلب
 اولندی . اوجا قلودن بر پیر جهل و کساد
 سوراخ هرزه بی کثا زایدوب شویله دیدک
 بهی جانم جنکده بولثانلر واردودن کلان مسلمانلر
 الحمد لله تقی عکرا سلام منصور و مظفر و دشمن دین
 مقهور و مدمر اولدیغنی خبر ویردیله یکچری دلدارلر
 سیل سیف انتقام و کافرینی حدلرک بیلدیرودلر
 اخذ و التقام ایتمیشلر بولتقریبله کفره استیمان
 ایتدی و وزیر اعظم قریم وازاق و سائر برلرک
 استرداد ایدله تحریرنامه امان ایلدی اگر امان
 ویرمه لر برنم یکچریلر قزل المایه ده کیدرلر
 و مقرونانه روی ارضدن حک ایدرلر ایش

حتی بزم ارطه باشی حاجی یمان و قره قوللجی دلی دومن
 مسقر جنرالی بوغازینه مقیمه باغلا یوب مترسلر
 پیشگاهنده یوزینی یرلره سورہ رک یولداش رک
 قلیبی آلتدن کچرکن آغلایوب ؟ زانچه یولداش رک
 دیر اظهان تملق و سرفروایتدیکنی کوزلریده کورمشر...
 بر دیگر هرزه وکیلی ده قرین بی ادعانه همزبان
 اولوب ؟ الحمد لله تعی هریرده یکچیری طوریشورکن
 برالای بی انصاف حق انکار و دره بکلرینی و میری
 عسکرینی اوجاقلره ترجیحده اعتبارایدرلر کورسونلر
 ایمدی اوجاقلر نه هنزلر کورسردی ؟ دیدی
 بونلردن ماعدا بر طقم و هم و معدوم خولیا لرله
 بیهده کویان محفل مشورته قهوه خانه تیریا قیانه
 دوندردیلر

رئیس مجلس قلیندن لایحول چکه رک ولساندن
 « و قوعبولان حالات اغالره بلکه سامعه رس درایت
 اولماق کرک » دیر رک اردودن کلاب محضرک
 قرائت اولنمائی رئیس افتدی په تکلیف ایلدی

مقاله از محضر

۱) او با قلوب جنگه مباشرت و محافظه ناموس دین
 و دولت امر اولند بجه عکرك قاچمقدن غیرى
 فعللى اولمايوب آينق اردوى همايونغا جمله
 مطلب و مقابله دشمن دینده برايشه يارامادلر
 كرارا و مرارا بحرب اولغله دشمن روسيه حالمه
 واقف و آگاه اولماديغندن انايه و صوغوجق
 ايله قلاع ساره يى رد و بودجه له ابواب خاصه
 سد ایده جك برکه پریشانلغزه تحصيل و قوف
 و سل سيف غدر و عسوف ایدرسه حال مشكل
 و بلاد اسلاميه عكربرك بيرقالفى جهتیه زیر سنابك
 انخيل كفارده مضحل اولور هر نه وجهه اولورسه
 انفقار صالح دولت عليه حقنده محض خیر ایدوکی
 و عکرمه ذره قدر اعتماد جائز اولماديغنى شجلاى
 تجربه دونه و نما اولغله ^{حال} برار صالح اولق لازم کلدیكى نمایان
 و معاذ الله اولماديغنى صورتده حال یمانذر
 انذی محضرى قرائت و وزیرنده مهرلى اولات

وزیر و اوجاق اغالری واختیارلریک استیسی تقدار
 ایلدی . بونک اوزرینه سبکمران اوجاق اوجاقلک
 منهدم واربابک جمعی غیر قابل منهدم اولدقلری
 اکلا دیلمی ————— یه ایچلرندن سوزه
 قادر بعض طور ناجی و اولدیگیلری اعاده نطقه
 متبادر اولوب ؟ چونکه برایش در اولش و حال
 بر صورتی بولش حق دوق شوکتو افتد من حضرتیک
 عمر و شوکتی افزون و سلطنت سینه لری تطرق
 طوارق دهر و اهرن مصون ایلسون فی الحقیقه
 ایچمزه هر نوعدن آدم موجود و نفرا تمزده بالکلیه
 اطاعت و انقیاد مفقود اولشدر انشاء الله
 تعالی برندن صکره چفتی و رعایا مقول شدن یکیری
 تحریر اولنمقدن احتراز و مراد دولت علی و امت
 فی حمایه الربانیة اوزره تحت رابطیه ادخاله آغاز
 اولنسون « دیرک کویا اکیر تدبیر عرض ایلدی
 انسابدر درلو درلو اشکنجه التری ایجاد ایده
 کلمشدرکن اویده مواقع عظیمه ده هرزه کویدرک دیلیری

صوقد رمت ایچون ^۱ اشك آرپسی ^۲ استخدا منه
نیچون طریق بولمادیلر .

الطاب مقاله ایله صدد دن چیمشز

لکن بز دولت عثمانیه نك خالص داعی و خیر خواهلر دن
اولدیغیزدن ضرر و خسارته متأثر و پیایی اراذل
متعاقبه نك تدابیر سقیمه سی یوزندن گرفتار اولدیغی
ذل و حقارتنه متکدر بولندیغیزدن برمله بخشنده
ملوب الاختیارز . معذور طوتیه .

عکرد شمنده پیدا اولان نظام و آلات
واد و اتلرنده کی حسن انتظام برنم رابطه سی
بوزولش عکراسلام باعث انهرزام اولکلدیکن
و بکلیشه بیضه دولت منکسر اولاجغنی سلطه
سلیم سلیم القلب تفکر و مطالعه دن خال دکل ایدی
عاقبت مقابله بامثل تدارکی بابنده نظام اوجا
ترتیبه تثبث ایلدی .
بوکا ایسه ایکی طریق وار . اسکی یکچریلری ترتیبله

اصلاح ایتک یاخورد یکیدن نظام او جاعفی
ایجاد ایلک . طریق اول چیمناز یول اولدینی
کراراً تجربه اولمش
اوجاق زورلکری ... نا اهل الله کچمش اولدینک
براهلیتیزی دفعه دفع ایتک لازم کلوردی
بونلرایسه دولتمزده طریق علمیه اربابی کجی
کهنی نک اسامی باباسندن دده سندن قالمش
وکی معیشت بولق ایچون صاتون المش اولدینک
دفعه ثبث اولندیغی تقدیرده نیجه محذورلر
تولد ایده جکی قلب سلیمه معلوم ایدی
فی الواقع بره تم کیم لری دخول و خرجی غیر مرتب
اوله رق عکردیو کار و کسبدن آواره ایدولت
ترقیف ایلدکدن صکره برکون دفع ایدیورملک
آنلری عصیان بهت ایتکدر حریفارخان
اولماسه لریله درد فقر و فاقه بخوفیه مملکته ضراید
بوراده خاطره بر حکایه کلدی
وزیر حکیم نظام الملک سیرالملوک کتابنده

دیر که ۹ بعضی مفید ملک شاه دیش که
در تیوز بیک عسکر بیورکز حالبوکه مملکتکز
یتش بیک عسکره اداره اوله بیور عسکر موجوده
یتش بیک قدر توقیف ایدوب باقینی دفع ایتکز
خرینه شاهانه کز مال اید طولار ملک شاه

بومفدک رأینه میل ایلیمشیدی
وقتاک بومیلنه واقف اولدم حضرتنه عرض
ایلدم که بورای فتنه اویاندریق ومملکتی افسار
ایتمک استیان کسان قولیدر حکمرده اولان
ممالک خراسان وماواراء النهر تا کاشغه

وبلاد غور و خوارزم ولان واران واذربایجان
وچبال وعراق وفارس وکرمان وشام وارمن
وانظاکیه اولوب بوممالک وسیع انجق درت
یوز بیک عسکره داخل وخارجدن محفوظ اوله بیور
..... برده اگر یتش بیک توقیف اولوب

باقی دفع ایدیلور بونلر اصحاب ذراعت وصناعت
دکل که مدار تعیش بولسونلر ارجیوز اوتوز بیک

آپیغه چیقیش عسکر یی و واحده اجتماع و آنک طاعته
 تابع اولوق بعید دکلدر بوندن ایسه فساد عظیم
 ظهور ایدر او حالده دشمن او چیز عیش بیک
 بزیمش بیک اولاجمزدن دکل مال موجود و منال
 پایمال اولور اشته جمع مال و تفریق رجبال
 اید نصیحت ایدن کیم نك قضیه رأیندات
 تلف مال و منال نتیجه سی چیقار»
 مانحن فیـ

چاره یوق طریق ثانیه سلوک اعنه جدید عسکر
 ترتیبی اختیار اولمشیدی
 حالبرکه جدید عسکری اولایجاد و ترتیب ثانیا
 اعطار آلات و مهملات ثالثا تدارک مواجب
 و تعینات ماله توقف ایدر پاره نرده .
 مالیه نك واردات مقننه سی مصارف موجوده سنه
 کافه دکل . بنابرین سلیم ثالث اول امرده
 واردات بولوق تدبیری ایتدک
 عجبا برایش اوزمانده نه قدر ماله محتاج ایدک —

واردات حاضره دن بشقج ستوی بکرمی بیک کیسه
ایراد جدید تدارک و سفرلایچون وقت حضرده
جمعه لا اقل یوز الی بیک کیسه نک خزینده حفظ

وادخارینه احتیاج حساب اولمشیدی
بو حاجت قضا ایچون سلیم مرحوم اشته شوارده
جدیده بی تدارک ایلدی

(۱) زجریه که زجرگه لشاربین خمر تقصیر اییلر

هرقیه ایچون ایشیر و عرق تقطیر ایلیانلردن دره

پاره رسم تعیین اولندی وزجریه امینی نصیب

ممالک عثمانیه نک هر طرفنده ایجابی اجرا اولمق بولدی

(۲) رسم پیاغی که اغنامدن پیاغی قییمنده برپاره

رسم آلتیق اوزره بر مقاطعه احداث اولندی

(۳) رسوم پنبه نامیده قییمده برالچه اسکیدن

موجود ایکن اجرا نه وقت اولما دیغندن اولودلماش

قلمش اولان رسم هرقیه پا موقدن بر ورشته دن

ایکیشر پاره آلتیق اوزره ممالک هر طرفنه امنه

ایعاشید تجدید اولندی

(۲) استافلیه یعنی موره دن حاصل اولور استافلیه
 دینان ارزملک قیه سندن ایکیشریاره رسم .
 بونلردن ماعدا رسم دخان و رسم حریر و دیگر
 کبیر و صغیر واردات جدیده پیدا ایدلدی اما
 کبکلمرینی بیلیمورم

انا طولی ده کی باجمده تیمار لر میری یه ضبط اولندی
 و مقاطعات سریه دن فائضی اون کیسه دن زیاده اولان
 مقاطعه لر محلول دوشد که صاقله یارب ایراد جدیده
 ادخال ایلد تراید ایتدی و جک قرانینه ربط ایدلدک

بر محدثات " ایراد جدید " تسمیه اولوب نه اندرون
 و نه ضربخانه یه ادخال اولما ییوق " قپواره سی " نامیده
 خزینه مخصوصه اتخاذ قلندی *

* زمانه مز و زراسندن حمدی پاشا حالا قپواره سی
 خزینه سنده کوپلرده آلتون طلودر ظن ایدیور حق
 بر جمع ناسرده بریطنی بکا قارشوا شایسته تصدیک بریاوریشی

و مصارف ترسانه به مربوط اولوب في الاصل ضرب بخازن
 اداره اولنان مقاطعاتك اداره سی دخی بوایراد
 جدید نظارتیه برلشدیریلرک^۹ ایراد جدید دفتر دارنی
 ایجاد اولندک و رجال دولتدن بر ذات بود دفتر
 دارنی نصب اولنوب وکلای دولت عداره
 ادخال ایدلدک . سنه ده بر کره واردات
 و مصارفات موازنه و سی حضور پادشاهی به عرض
 اولنوب فضله نك خزینه ایراد جدیدده محفوظ
 قالماسی دفاتر نظامیه اصولندن اتخاذ بیوردی
 (بودجه دینلانت)

عاصم افندی تاریخنده دیدی که
 ۹ واسطه سلطنت سلیمی ده واردات جدیدده
 یتیش بیلدیک به رسیدیه اولدینی تحقیق اولنشیکن
 برالای سرسم ویری کوکله فرق ایتمز صورت انسالزه
 اولان خرلایفهم دینه و دولت حاصل اولان نقصدن
 اغماض و مجدداً مقاطعه احدائی عباد اللهه

موجب مضرت وارن کیسه دن زیاده فائضه مقاطعه لك
 نظام جدیده ضبطی و جمال دولته مستوجب ضرورت
 دكلمی در دیه رك اعتراض اینكه كترندن مساعد
 ارکان دولت معاذ الله بقی بونظام مستحکمه خلل
 ایراث ایدر دیو درچاراضطراب و حیرت اولدقلری
 عقل شیخ و شایه تعلیل بخش مزاج جرح و تعدیل
 ارادی ﴿

بذكر اولئان مقاطعه كر ضبطندن مراد بونظام جدید
 تاریخندن صكره مقاطعاتك ظهور ایدن محولاتندن
 اون کیسه فائضدن زیاده اولانی بجانب میری ده
 توقیف و طرف میری دن اداره و الزام و حاصلاتی
 عساكر جدیده مصارفه صرف اولنمقدن عبارت ایدی

مذكور تیمارلك ضبطندن بحث اولنجه ینه مومی الیه
 مورخ دیرك

۴ انا طولی ایالتنده اولان تیمارات تماماً جانب میری دن
 ضبط قلمتی مثلر و برعائده ماده لك سبب و حکمتندن

غافل بر طاقم جاهل بوضع ظلم صریح عدایتش رسیده
 خداوند کار شریک بود کونه رأی واجتهاد داده ظلمدن بعید
 اولدیفی ارباب رأی سدید عند داده ظلم در
 از جمله اناطولی تیمارتنک ایراد جدیده ضبطی خصوصه
 بادی ایالت مرقومه تیمارلیسی تماماً اسماعیل
 قلمسی محافظه سنداً مورا ارنوب اصحاب تیمار بر رتبه
 ولایتی طرفه فرارایتمری و کیمی الای بکنی اطهاس
 ایدرک جزئی علت و بهانه اید اذن الرب کمتلریله
 قلم مرقومه مستحفظلردن خالی قالدقده دشمنک
 شدتله محاصره سی وقوعنده قلم مزبوره محافظی طرفه
 فریاد اولندقجه اناطولی کی بر قوی الاقتدار ایالت
 موجود مییتی ایکن بویه فریاد آبخق خوف وواهمه دن
 اقتبصار ایدر مثلاً معامه اولنمقده ایکن قلم بی حرباً
 دشمن استیلار ایلدکده درون قلمده موجود عکبرک
 اکثریسی مقابله اعداده تلف و بقیسی قیداسره
 گرفتار اولدقلمری سلطان سلیم مراحیم شیمک منلوک
 اولدقده شهداء و اسرارنک مقدار و کیتی معلوم

اولی ایچون اوقت مصاحبه قدر اناطولی اقلامندلن
 تیمار وزعامت توجیه اولنماسون زیرا احدها آخره
 ظلم ایدر گا دیو خط هما یونلریه منع توجیه بیورماللریک
 کمال رحملرندن اولوب بعد المصاحبه اصحاب تیمارک
 جمده سی حیاتده ومملکتلرنده استراحتده اولدقلری
 نمایان اولدقده پوزرلرنده اولان تیمارلری ایرامبدیه
 ضبط اولندی نی نفس الامرده محض عدالت ایدی

مالیه شویولده اجلاحات ایلد برابر نظام جدید
 اوزره برقاچیوز نفعر عنکر تحریر اولنوب لوند چفته لکنده
 اسکان ومراجب تعییناتلری ترتیب اولندی
 سلطان سلیم بوندرک تعلم وتعلیمه باقدجه بونظامده
 مقدار کافه عسکر تنظیم اولنسه اعدایه غلبه
 مامون اولدیغنه قناعت کلوردی
 عاقبت مثال موجود اوزره چند معلم وموظف ترتیبی
 داوجاق اوزره تحریر وتنظیمی بابنده مجلس کیمپرشورت
 تشکیل اولنماسی فرمان اولندی